

навыкі лексико-грамматычных трансфармацый, павышаюць мотывацыю ўчацца, спосабствуюць комплекснаму развіццю рэчы.

УДК 811 161.3

Рэлігійная тэрміналогія ў перакладах Псалтыра на сучасную беларускую мову: варыянтнасць і сінанімія

Будзько І.У.

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

Пераклады Псалтыра на сучасную беларускую мову вылучаюцца шэрагам адметнасцей, абумоўленых культурна-гістарычнымі ўмовамі развіцця сферы сакрум на беларускіх землях. Тэксталагічную аснову і моўную прыхільнасць перакладчыкаў можна прасачыць на прыкладзе асабовых намінацый.

Пераклад Псалтыра, змешчаны ў Бібліі 2012 года выдання, мае тэксталагічную аснову лацінска-польскай версіі Святога Пісьма. У псалмах адзначаны наступныя асабовыя намінацыі: *херубін*, *Божа магуццяў*, *пагане*, *Успаможца*, *ныхлівец*, *блізкі*, *выбраннік*, *ліхотнік*, *Госпад справядлівы*, *Бог помстаў*, *бязбожнік*, *Бог збаўлення*, *багі*, *Тварэц*, *паганскія багі*, *анёл*, *святар*.

Пры тэксталагічным параўнанні псалмоў з перакладу па рукапісах ксяндза У.Чарняўскага і А.Луцкевіча (Лондан, 1948 г.) адзначаны наступныя вузлы несупадзенняў: *хэрубін*, (параўн. *херубін*), *настыр Ізраіля* (параўн. *ты, што пасвіш Ізраэля*), *Божа нябесных сілаў* (параўн. *Божа магуццяў*), *бог чужацкі* (параўн. *бог ініаземны*), *тыя, што Госпада ненавідзяць* (параўн. *непрыяцелі Госпада*) і інш.

У перакладзе В.Сёмухі адзначаны наступныя намінацыі ў параўнанні з перакладам па рукапісах У.Чарняўскага: *абаронца*, *абранец* (параўн. *выбраннік*), *анёл*, *багі і сыны Усявышняга* (параўн. *багі і сыны Узвышняга*), *беззаконнік* (параўн. *тыя, што чыняць несправядлівасць*), *Бог міласэрны* (параўн. *Бог літасцівы*), *Божа ратунку* (параўн. *збаўленне*), *Божа сіл* (параўн. *Божа магуццяў*), *вораг* (параўн. *непрыяцель*), *выбранец* (параўн. *выбраннік*), *ганіцель* (параўн. *пераследнік*) *Цьвярдыня* (параўн. *Успаможца*, *скала*), *Цьвярдыня ратунку* (параўн. *прыстанішча збаўлення*), *язычнік* (параўн. *пагань*).

З прыведзенага матэрыялу відавочна, што пераклады Псалтыра па рукапісах ксяндза Уладзіслава Чарняўскага, Антона Луцкевіча выкананы па лацінска-польскай версіі перакладу Святога Пісьма, пераклад Васіля Сёмухі – па грэчаска-царкоўнаславянскай.